Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

Сурхьаро

СССР

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера денз ● ШИНАРА, 17 январь, 1978 шу. ● № 7 (5830). ● Мах 2 кеп.

Парте тIахьехамо хьинар айду

ПЛАН КХОАЧАШЪЯР — ЗАКОН

Пятилетка кхоалагIа ца, берригача советски наха санна, бIубенна дIаделадаьд Нохч-ГIалгIайчен къхьегамхошца. Юбилейни шера дацка къхьегама толамаш тIа-гIа тоаьеш уьш шера юхьханца денз хьинар айденна къхьегаш ба республикерча дуккхача промышленна предприятеш, гIишлошъечеран транспортнин организацеш, колхозийн совхозийн, халкъа боахама кхыча доакъой болхьой.

КПСС XXV съезда, парте ЦК декабрьски (1977 ш.) Пленума историческ решенин толамца кхоачашъяра оаргIабаннаб уьш. Цар шоай хьинар кхо на деш болх бу пятилетка кхоалагIа шера плани тIаийца социалистически деккарашца ханад хьалха кхоачаш тIехкхоачаш дора. Из иштта хилара тешаг деш да январь бетта хьалхарча деношка дуккхача промышленни предприятеш, гIишлошъечен транспортнин организацеш коллективашца башха-дика толамаш доахаш хилярах деш доде хоамаш.

Республикерча къахьегамхошца чIоагIа разъа хинна тIаийнад СССР керда Конституци тIаийца шу дузача денга пятилетка кхоа шера план кхоачашъяра Горячевойски бурудеттаграца дIадоладаь дика гIулакх. Шоай торонашкеи кхоачамашкеи хьежжа доккхий социалистически деккарашца встречни планаш тIаийеш да кIара предприяте къахьегамхой. Уж шоаш толамца кхоачашн тIехкхоачашн ергкилараш дог тийна ба. Республикерча дуккхача промышленни предприятеш коллективашца, гIишлонхошца, транспортникашца пятилетка хьалхарча шин шерен юбилейни шерга ханад дика хьалха кхоачаш а еш, тешшаме лард еллар пятилетка кхаь шера задани 7 октябрга кхоачашъяра. Паччахьалкхен плани тIаийца социалистически деккарашн дика тIехкхоачашдеш юбилейни шу Ленина ордена йолаеча «ГрозненгIа», «Оргтехника», производственни швейни объединеней, ГI. Ахриева цIеранIга Назрановски «Электроинструмент», Аргунски «Пищемаш», Грозненски «Электропромбор» заводой, кхына предприятеш коллективашца. Планад совгIа мехкдахьта дакхкара шера тIаийца хинна социалистически деккарашца дIьаьзза совгIа, газ яккхара тIаийнарашца ворхIаза гаргга тIехкхоачашдир республикерча мехкальтахоша.

Хьалхалаттача предприятеш кхычар коллективашца паччахьалкхеа плани тIаийца социалистически деккарашн толамца кхоачашн тIехкхоачашн дара керттера бахьан да цар шоай къахьегам кхетамца вIаштIехьбаккхар, паччахьалкхен план кхоачашъяра шоашта тIалатта бетташкам бокхка хилар шер култалхоца кхетадар. Паччахьалкхен план кхоачашъеларг закон хилар дика кхетадеу уьзаза, цу гIулакха предприятей кулгалхоша, общественни организацеша оррригача къахьегамхой уйла тIаергаю. XIаьта цар шоай арагIагIа хьинар кхо на деш кхаьзет хьалхалаца латта деккарашн тIехкхоачашдара. Хадданца гучайоаг арахена продукци дукхагIа, дикагIа, дIадодар кIезнигагIа долаш хилийтара йола керда торонашн кхоачамашн. Оборудованех, мощностах, балка хинах бизза пайда нIабу.

«XIара балка денна — дикала Знак», «ТIехьабусараш боанаш бе болх» яхача девизех къахьегаршца социалистически яхьа керда формащн юкъеккъул. Дуккхача предприятей, организацей коллективашца цIенхаттъ тоаьлад социалистически яхьа кулгалделлга. Къахьегамех производственни дисциплина телхаар, брак йолаш продукци арахецар санна дела гIулакхаш хIанз нийсларг дуккхача коллективашца. Къахьегарн IилманIарда тIа вIаштIехьбаккхара, техничеси прогресс елга сиха-ра, производствена интенсификаци яра тIехьа даим къовсам лоаттабу гар.

Керда техникан дикагIйола технологии производствена юкъехьуьлара, толашагIйола опыт шера аIа-юха йоаржанарга тIехьа дукка балхаш ду яьхье хьалхалаттарашца. Къахьегамца дисциплина телхаарца, балха ха зехьа йоаерашца, брак йолаш продукци кийчъеларашца цIенхаттъ къовсам лоаттабу.

Республикерча дуккхача предприятеш шоай болх дика вIаштIехьа а бакъкка паччахьалкхен плани тIаийца социалистически деккарашн тIехкхоачашдиз даде а, кхьаболча предприятешка тесса лелладу из лоархIамс гIулаакх. Миччи бесса ма а продукци махьала яккхара план кхоачашийча, кхыдола технико-экономически хьокхаммй заданн кхоачашъяра дукка лоархIан на ,Оу, уйла ца ю цхьаьнгIа колективашца хIанз а йолаш я.

Питтачарех я товарни продукци арахецара а из махьала яккхара шера план кхоачашн ца яьа. Нохч-ГIалгIай цементни завода коллектив. Продукци махьала яккхара шера план кхоачашъяьл йе а товарни продукци арахецдеран къахьегамца дикагIйола пятилетка кхоачашъяьл «Трансмаш», Грозненски ремонтно-механически, дишкбетона конструкцей, кога гIирс бечча фабрика, кхыча предприятей коллективашца. Производства эффективности балка дикаш лаьхьъяра кхоьхьан лоаттабеча хьалхан ца кхыхьхьа дича да мегаргдолаш гIулах дац из. Дерригача технико-экономически хьокхаммй план кхоачашъяр — хIара коллектива сийлен декхар да.

Производственни дерригача технико-экономически хьокхаммй заданн кхоачашъяра пятилетка кхоалагIа шера йоаржанца ханад хьалха а хьегаш бе боагIаеча боарамагIа болх бе декхарийла я хIара промышленни предприяте коллектив. Бизза пайда нIбе беза производственни мощностех, оборудованех, балка хинах, мамонта дикагIа хилийта еца арахена продукци, бедда, электроенергии, кхыйола материалаш эсхьа йоаелга цIендаь дIадаккхха деза. Из йадех 1978 шера план кхоачашъ а тIехкхоачашъ а яра социалистически яхь йоаржанрен производства эффективности балха дикаш лаьхьъяра тIехьа лоаттабу кхоьхьан лоаттабеча хьалхан ца кхыхьхьа дича да мегаргдолаш гIулах дац из. Дерригача технико-экономически хьокхаммй план кхоачашъяр — хIара коллектива сийлен декхар да.

Производственни дерригача технико-экономически хьокхаммй заданн кхоачашъяра пятилетка кхоалагIа шера йоаржанца ханад хьалха а хьегаш бе боагIаеча боарамагIа болх бе декхарийла я хIара промышленни предприяте коллектив. Бизза пайда нIбе беза производственни мощностех, оборудованех, балка хинах, мамонта дикагIа хилийта еца арахена продукци, бедда, электроенергии, кхыйола материалаш эсхьа йоаелга цIендаь дIадаккхха деза. Из йадех 1978 шера план кхоачашъ а тIехкхоачашъ а яра социалистически яхь йоаржанрен производства эффективности балха дикаш лаьхьъяра тIехьа лоаттабу кхоьхьан лоаттабеча хьалхан ца кхыхьхьа дича да мегаргдолаш гIулах дац из. Дерригача технико-экономически хьокхаммй план кхоачашъяр — хIара коллектива сийлен декхар да.

ЛЕРХІАЧУНГА—ЦХЬАН МУГІАРЕ!

1977 шера КЪИДАСЕДА КАВКАЗА ВЕЖАРАШХА ЙОЛЧА АВТОНОМНИ РЕСПУБЛИКАШТА ЮКЪЕРЧА СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ЯХЬА ИТОГАШ Ю

Пятилетка шоллагІа шу чаккдьннад, из вай Дьхьенна юбилейин шу дар, КПСС ХУУ съезда историческин решенеш кхочашьеча лоарХІамера за а хинна Дівэттар из.

Берригача советски нахана цхьана политическин къаьгаменах хьинар айдина къаьхьагаш болча вежарашца йолча Къилбесаеда Кавказа автономни республикашкарча къаьхьатамхоша хьобалаьрь тІаийдар КПСС Центральн Комитета декабрьскин (1977 ш.) Пленума, СССР Лакхеьхьарча Совета сесси решенеш, КПСС ЦК декабрьскин (1977 ш.) Пленуме КПСС ЦК Генеральн секретара, СССР Лакхеьхьарча Совета Президиума Председателе новкъоста Л. И. Брежнева яьча доклада тІара положенешка вьовзийна.

Хьинар вхо ца деш къаьхьагаш вежарашца йолча республикашкарча промышленни предприятеш, ГІишлон организацеш, колхозийн совхозийн, кьыч организацеш коллективашца дьхьачча толамий итогаш вий.

Цу итогаша хьаьхьох экономика, культура дегІайоллачуьнгахьа кепалаьлахьен кепаложеней боарам 103 107 108 98

Наха чубаха цІенош хьалдева капитальн вложеннеш Діаяхийтара план кхочашлар 86 88 91 79

Наха чубаха цІенош эксплуатеш Діадилара план кхочашлар 93 88 75 71

Шовзт пиллаца подрядни балхаш дара план подрядаш организацеш кхочашлар 100,5 97 99,1 88

Юрта боахам

Юбилейин шера лоалахарча республикин юрта боахамах къаьгамхоша балхаш дьдг дьлтаннарен хьайбайи продукци дуккагІа яьккера а паччахьалкхеІа боахара я; цар тІаГІертта кьоьсам лоттаГІийб юбилейин шу кердача къаьхьгама тодамашца белгалд а доккхаш юрта боахам дегІаболабара.

Колхозийн совхозийн кхаьнна дика хьувьхьаь хьалхьийгир ялата культураш, Нохч-ГІалгІайчен колхозий, совхозий, гостский къаьхьгамхоша юбилейин шера чуийдар 506,8 эзар тонн ялат, цІаккха а язвал ялат чуийдалар республикерча аьхарошца. Вежарашца йолча республикин къаьхьгамхоша Дьхьенна рапорт дедар ялат доХхара плин кхочачьарах, юрта боахамах кьийола продукташ йоХхарах;

Къилбесаеда Кавказа ялата балаенса ЙоХхе лоарХІамера мотти ДІадоаш хьажІаІаьш.

Юбилейин шера вай республикерча хьажжІаш кхеераш чуийдар 90 эзар тонн фуальрьяьл хьажжІаш, дика дикагІа хьийгаьр уж ДІадаахча шера.

Нохч - ГІалгІайчен хиш дечкача кхашкарча хІара тектара тІара чуийдар 37 центнер хьажжІаш, из хуЛ яйслагІча пятилетка шерашка юкъера лььрХІача хІара шера чуийдачу 15 центнер дуХхагІа. Хьаьта Къилбесаеда-ХІирий, Черсий-Балкхара. Йой боахамашка кхы а дикагІа хьийьжай хьажжІаш.

Дика къаьхьгама толамаш дьлхар юбилейин шера хьайбай боахама боЛХлонна а. Кертера дьвазе дуХхагІа дьлхар дуЛх, шура, фуаш, хьайбай продукташца лаКхьлар.

ДуХх дьккхар дьвхье эгзгра дикагІа хьоьхамаш да Къилбесаеда-ХІирий Нохч-ГІалгІайчен хьайбаш леладенрий, хІьЛа шура яьккхара дьвхье Нохч-ГІалгІайчен боахамий.

Нохч-ГІалгІайчен колхозашкен совхозашкен 1977 шера ергІра яьккха шура цул хьалхарча шера яьккхачу 13 процент дуХхагІа хилар, цу хьаьхьеьа дика толамаш дьхьал вай доалаэоша а, шура яьккара хьоьхамаш вай хьайбаш леладенрийчарсд лохаГІа дале а.

Нохч - ГІалгІайчен колхозашкен совхозашкен хІара боахаба Іаттагара 1977 шера ергІра яьккхачу шера цул хьалхарча шера яьккхачу 13 процент дуХхагІа хилар, цу хьаьхьеьа дика толамаш дьхьал вай доалаэоша а, шура яьккара хьоьхамаш вай хьайбаш леладенрийчарсд лохаГІа дале а.

Нохч - ГІалгІайчен колхозашкен совхозашкен хІара боахаба Іаттагара 1977 шера ергІра яьккхачу шера цул хьалхарча шера яьккхачуьнгА йийсина проценташа

	Нохч-ГІалгІай АССР	Къилбесаеда-ХІирий АССР	Черсий-Балкхарий АССР	Дагестанский АССР
ДуХх дьккхар цул хьалхарча шера яьккхачуьнгА йийсина проценташа	111	113	105	109
Ергра яьккха шера цул хьалхарча шера яьккхачуьнгА йийсина проценташа	113	106	107	108
ХІара кхоьбаЧа Іаттта лььрХІача яьккха шера — килограмм	2078	2465	2181	1627
Хьагуьлдь котама фуаш цул хьалхарча шера йийсина проценташа	109	107	100,1	111
ХІара яьккача котама тІеьхьара гуЛдиь фуаш	154	149	154	177

ЛОАЛАХАРЧА РЕСПУБЛИКАША 1978 ШЕРА І ЯНВАРАГА КХОАЧАШ ЬЛАЯРЬА ПРОДУКТАШ ЙОХХАРА 1977 ШЕРА ПЛАН КХОАЧАШЬАР

(проценташа).

	Нохч-ГІалгІай АССР	Къилбесаеда-ХІирий АССР	Черсий-Балкхарий АССР	Дагестанский АССР
Масса тайпарча категорех долча боахамашка юкъарча хьайбай продукташ йоХхар тІаеина задаин а тІеХьа діаЛаьрХІача				
ергра ехха продукци — тІаеина задаин а тІеХьа діаЛаьрХІача	100,1	100,4	97	107
доахаш малхаьрарш: шура	95	96	92	94
фуаш	111	100,1	101	104
тха	121	93	83	112
	108	105	106	102
1976 шераца йийсинча хьайбай продукташ йоХхара боахам. Доахаш коа тІара оалхазаранш	106	108	106	102
шура	111	106	108	108
фуаш	120	111	89	107
тха	102	101	108	101

Промышленность

Вежарашца йолча республикан промышленни предприятеш коллективашца 1977 юбилейин шу белгалдаьлар промышленни продукци мацхьа яьккарен кертера тайпеех йоХа пеш, промышленни изделеш, товараш арахецарен планашца социалистически декхарашн дикка тІеХьа кхочашлаьрца.

Вежарашца йолча республикан къаьхьгамхоша Дьхьенна планал совгІа ІІаеалар дуккха итташ миллионашца сомий мацха тайп-тайпара продукци арахецара шера план 27 декабре кхочачьа а еш, планагІа лаьрХІачуьл совгІа 18 эзар сома мацха продукци кийнаьс ХІаьта продукци мацхала яьккхара шера план 26 декабре кхочачьа а еш, планат совгІа мацхала яьккхар 22 милион сом мах болх продукци тІаийнаьч декхарех 18 миллион сома кьаьх мара йоацчча, паччахьлкхеІ планал совгІа арахийнар 22 миллион сом мах болх-ла ер.

Вежарашца йолча республикан мехкдьаттахоша, энергетикаша, металлургиша, машиностроениша, кхачаш, яйгача, промышленноста ккьчча доаХъой болхлоша толамца кхочачийр 1977 шера планаш.

Нохч-ГІалгІайчен мехкдьаттахоша шера планал совгІа дьккхар 215 эзар тонн мехкдьатта, тІаийдача социалистически декхарех планал совгІа дьккха дезаш хиннар 50 эзар тонн мара доанача, заланел совгІа яьккхар 34 миллион кубический метр газ.

Дагестана энергетикаша планал совгІа мехка слар 28 милион киловатт-часъ электроэнерги.

Дуккхача предприятешка, керда кхы тІа мощносташ производствена хьоьх а ца йоалаеш, дикка дуХхагІа тІаийнаьстай арахецаш продукци, из хьхиннад дацаш доачча кхоачамех бизза пайда йийбарех, цунца цхьана хІара сага ДІалаьрІІа-на цо арахецаш продукци дуХхагІа хилар, тоДелар техникоэкономически дьохкамаш.

Массанаьха рьаьа хинна тІа а эзаш, шера хьаллаьлаш предприятеш, цехаш, бригаденна звеньеша «ТІехьабусарашн боацаш бе болх» яха ростовчаний инициатива.

Заводий, фабрикий кулгалхошца, специалисташа къовсам лоаттабаьб хІара бригадаш, участкаш, цехаш, предприятеш отанн дерригача хьокхамий планаш толамаш кхочачьаьйтара, цу дьхьке дика толамаш а дьлхаЛ.

Нагаьла санна Нохч-ГІалгІайчен ягтагІгІа пятилетка хьалхарча шера производственни-программа кхочачаш ца еш 10 предприяти хинна яле, хІаьта уж шера план кхочачаш ца еш ТІехьаьочачарех хилар дуХхьала цхьа пементи завод ХІаьта а дикагІа къаьхьгама толамаш дьлхар Дагестанскин АССР промышленни предприятей коллективашца, цу республикерча ергІрача промышленни предприятей коллективашца толамца кхоачачийр юбилейин шера план. Дикка кІезнГаьлар тІеХьаьоча предприятен Къилбеседа ХІирийнаьна, Черсий-Балкхарой АССР-е.

Вежарашца йолча республикан мехкдьаттахоша, энергетикаша, металлургиша, машиностроениша, кхачаш, яйгача, промышленноста ккьчча доаХъой болхлоша толамца кхоачийр 1977 шера планаш.

Нохч-ГІалгІайчен мехкдьаттахоша шера планал совгІа дьккхар 215 эзар тонн мехкдьатта, тІаийдача социалистически декхарех планал совгІа яьккхар 34 миллион кубический метр газ.

Дагестана энергетикаша планал совгІа мехка слар 28 милион киловатт-часъ электроэнерги.

Дуккхача предприятешка, керда кхы тІа мощносташ производствена хьоьх а ца йоалаеш, дикка дуХхагІа тІаийнаьстай арахецаш продукци, из хьхиннад дацаш доачча кхоачамех бизза пайда йийбарех, цунца цхьана хІара сага ДІалаьрІІа-на цо арахецаш продукци дуХхагІа хилар, тоДелар техникоэкономически дьохкамаш.

Массанаьха рьаьа хинна тІа

ЛОАЛАХОЙ РЕСПУБЛИКАШ ПРОМЫШЛЕННОСТО 1977 ШЕРА ПЛАН КХОАЧАШЬАР

(проценташа).

	Нохч-ГІалгІай АССР	Къилбесаеда-ХІирий АССР	Черсий-Балкхарий АССР	Дагестанский АССР
Продукци мацхьа яьккхара план кхочашьар	101,6	100,7	102,0	102,5
1976 шераца йийсинча реализаци йа продукци	102,2	107,2	103,0	106,1
Ергра промышленни предприятеш	127	144	115	184
Царех: продукци мацхьа яьккхара 1977 шера план кхоачашьанзар	4	2	—	

Капитальни ГІишлошъяр

1977 юбилейин шера вежарашца йолча республикан ГІишлошъеча организацийн коллективаша хьалхьий производственни обьекташ, наьна чубаха цІенош, школаш, больницаш, поликлиникаш, берий бешамаш, культурно - бытовни ГІулакхашца лаьрХІа хьийолоа обьекташ.

Нохч-ГІалгІай АССР-е юбилейин шера эксплуатеш ДІаелар хилар хьалха боахамех лоарХІамера йолча обьекташ, царех я импортни оборудованех хьаьа каталитически реформинга установка комплекс, яьккьаьстена изделей производство шерьяр, драматически театра зданиш.

Нохч - ГІалгІайчен подряднни организацеша шоай нисада ГІишлон балхаш дара 1977 шера план 100,5 процент кхоачийр, хІаьта вай лоалахоша кІезнГаьчуьнгахьа кхоачаш ца еш йийсар уж планаш.

Из ишта дале а ергра хьхийлча паччахьалкхен капитальни вложеннех пайда эпара план кхоачаш ца еш йисар ергача автономни республикашка.

Дикка аьчча дисар пайда ца ишин нана чубаха цІенош хьалдева, эксплуатеш цІенош ДІадилара планаш кхоачаш ца еш йисар.

ГІишлош хьалъеча хьалха санна долаш дозд кхоачамбоацараш ДІадоахилгІа эсала лел, дуХх я хьалъьь яланна йола ГІишлош, телеаш обьекташ эксплуатеш ДІаелара графикаш, цхьайоа ГІишлон обьекташ хьалъеча ду гІишлон балхаш хьаж дуккха дикагІа хила дезаш ду.

Вай республике цхьайола лоарХІаме обьекташ хьалъечара балхаш эсала лийнаш: город Грознера бьста цІа, гостиница, Къаьмаьл-Іаьв тІара тренировочни база, юрта боахамера цхьайола обьекташ хьалъечара ГІишлон балхаш, вай доалаеш ГІишлон хьалъеча а нийслуш да кхоачамбоацараш.

ХІара квартале хан-хапнаьхь керла ГІишлон йисте а яьха эксплуатеш ДІаелараЙйолча ГІулакха къаьстера чІоагІа теркам тІабахийта беза. КПСС Центральн Комитета могашьна Орловскин областа опыто хьаьхьоьхаш ма-хилара, ГІишлошъеча производственни хьалдаша планированийн еш хьалдер торо хуЛийт болча боарамагІа болх бе, дикка лаккхьо капитальни вложеней эффективность.

ГІишлошъеча подряднни организацийн коллективаш хІанз кІоаргра анализаш еш я юбилейин шера ергра итогий, ГІишлошъеча йийсина я кхоачамбоацараш ДІадахара де дизаразаш белгалдоаш.

ИтлагІгІа пятилетка кхоалагІча шера план ханал хьалъеча кхоачаньара ГІишлошхошта юкъера социалистически яхь тІа-тІа шера ергІра яржаш латт.

ЛОАЛАХАРЧА РЕСПУБЛИКАША КАПИТАЛЬНИ ГІИШЛОШ ХЬАЛЪЯРА 1977 ШЕРА ПЛАН КХОАЧАШЬР.

(проценташа).

	Нохч-ГІалгІай АССР	Къилбесаеда-ХІирий АССР	Черсий-Балкхарий АССР	Дагестанский АССР
Паччахьлкхен капитальни вложеней план кхоачашьар	91	97	95	91
1976 шераца йийсинча				

Юрта боахам

Юбилейин шера лоалахарча республикин юрта боахамах къаьгамхоша балхаш дьдг дьлтаннарен хьайбайи продукци дуХхагІа яьккхара а паччахьлкхеІа боахара я; цар тІаГІертта кьоьсам лоттаГІийб юбилейин шу кердача къаьхьгама тодамашца белгалд а доккхаш юрта боахам дегІаболабара.

Колхозийн совхозийн кхаьнна дика хьувьхьаь хьалхьийгир ялата культураш, Нохч-ГІалгІайчен колхозий, совхозий, гостский къаьхьгамхоша юбилейин шера чуийдар 506,8 эзар тонн ялат, цІаккха а язвал ялат чуийдалар республикерча аьхарошца. Вежарашца йолча республикин къаьхьгамхоша Дьхьенна рапорт дедар ялат доХхара плин кхочачьарах, юрта боахамах кьийола продукташ йоХхарах;

Къилбесаеда Кавказа ялата балаенса ЙоХхе лоарХІамера мотти ДІадоаш хьажжІаІаьш.

Юбилейин шера вай республикерча хьажжІаш кхеераш чуийдар 90 эзар тонн фуальрьяьл хьажжІаш, дика дикагІа хьийгаьр уж ДІадаахча шера.

Нохч - ГІалгІайчен хиш дечкача кхашкарча хІара тектара тІара чуийдар 37 центнер хьажжІаш, из хуЛ яйслагІча пятилетка шерашка юкъера лььрХІача хІара шера чуийдачу 15 центнер дуХхагІа. Хьаьта Къилбесаеда-ХІирий, Черсий-Балкхарой боахамашка кхы а дикагІа хьийьжай хьажжІаш.

Дика къаьхьгама толамаш дьлхар юбилейин шера хьайбай боахама боЛХлонна а. Кертера дьвазе дуХхагІа дьлхар дуЛх, шура, фуаш, хьайбай продукташца лаКхьлар.

ДуХх дьккхар дьвхье эгзгра дикагІа хьоьхамаш да Къилбесаеда-ХІирий Нохч-ГІалгІайчен хьайбаш леладенрий, хІьЛа шура яьккхара дьвхье Нохч-ГІалгІайчен боахамий.

Нохч-ГІалгІайчен колхозашкен совхозашкен 1977 шера ергра яьккха шура цул хьалхарча шера яьккхачу 13 процент дуХхагІа хилар, цу хьаьхьеьа дика толамаш дьхьал вай доалаэоша а, шура яьккара хьоьхамаш вай хьайбаш леладенрийчарсд лохаГІа дале а.

Нохч - ГІалгІайчен колхозашкен совхозашкен хІара боахаба Іаттагара 1977 шера ергра яьккхачу шера цул хьалхарча шера яьккхачуьнгА йийсина проценташа

	Нохч-ГІалгІай АССР	Къилбесаеда-ХІирий АССР	Черсий-Балкхарий АССР	Дагестанский АССР
ДуХх дьккхар цул хьалхарча шера яьккхачуьнгА йийсина проценташа	111	113	105	109
Ергра яьккха шера цул хьалхарча шера яьккхачуьнгА йийсина проценташа	113	106	107	108
ХІара кхоьбаЧа Іатта лььрХІача яьккха шера — килограмм	2078	2465	2181	1627
Хьагуьлдь котама фуаш цул хьалхарча шера йийсина проценташа	109	107	100,1	111
ХІара яьккача котама тІеьхьара гуЛдиь фуаш	154	149	154	177

ЛОАЛАХАРЧА РЕСПУБЛИКАША 1978 ШЕРА І ЯНВАРАГА КХОАЧАШ ЬЛАЯРЬА ПРОДУКТАШ ЙОХХАРА 1977 ШЕРА ПЛАН КХОАЧАШЬАР

(проценташа).

	Нохч-ГІалгІай АССР	Къилбесаеда-ХІирий АССР	Черсий-Балкхарий АССР	Дагестанский АССР
Масса тайпарча категорех долча боахамашка юкъарча хьайбай продукташ йоХхар тІаеина задаин а тІеХьа діаЛаьрХІача				
ергра ехха продукци — тІаеина задаин а тІеХьа діаЛаьрХІача	100,1	100,4	97	107
доахаш малхаьрарш: шура	95	96	92	94
фуаш	111	100,1	101	104
тха	121	93	83	112
	108	105	106	102
1976 шераца йийсинча хьайбай продукташ йоХхара боахам. Доахаш коа тІара оалхазаранш	106	108	106	102
шура	111	106	108	108
фуаш	120	111	89	107
тха	102	101	108	101

Торговли

Юбилейин шера лоалахарча вежарашца йолча республикан торговле болхлоша дуХха къаьхьийгар бахача нахага-промышленнина кхачаш товараш дохкара планаш толамца кхоачашн тІеэкхоачашн эрга, ийдаархоша ГІулакх дара культура лакхьара, торговле керда прогресивни формаш эрга а боахаш дегІаьвхьулара. Цу дьхьке карагІдийнкарашца я кІезнга дан.

Рознични товарооборотеш юкъарча кхачаш планаш кхоачашн тІеэкхоачашн яьй ергача республикагІ торгующи организацийн коллективаша.

Нохч - ГІалгІай торговле болхлоша бахача нахага планаш совгІа деккад цхьа милион гаргта сома мацха тайп-тайпара товараш, цу хьалхарчу шера хиннучу товарооборот 5 процент лаХхьенна.

ЛОАЛАХАРЧА РЕСПУБЛИКАША 1977 ШЕРА РОЗНИЧНИ ТОВАРООБОРОТА ПЛАН КХОАЧАШЬАР

(проценташа).

	Нохч-ГІалгІай АССР	Къилбесаеда-ХІирий АССР	Черсий-Балкхарий АССР	Дагестанский АССР
Паччахьлкхеен кооперативийн торговле рознични товарооборота план кхоачашьар — ергра	100,1	100,4	101	101
цу дьхьке: рознични товарооборот юкъарча кхачан товарооборот	100,1	100,2	101	101,8
	100,6	102	102	104

Бытовой ГІулакхаш дар

Берригача къаьхьгамхошца цхьана юбилейин шера хьинна-ре къаьхьийгар быта службе болхлоша. Цо ГІулакхаш ГІаийдеш ца ер, вай республике 1976 шера ехкачул 11 процент дуХхагІа шурех 20 процент дуХхагІа фуаш дехкал.

Цхьабаьхьа, фуаш паччахьалкхеІа дохкара дьхьъера дехкарах ТІадисад Къилбесаеда ХІирийн Черсий-Балкхарийн боахамашта.

ИттлагІгІа пятилетка кхоалагІча шера вежарашца йолча республикан хьайбай леладенрашта мел эша хьалхьа да хьайбай продукташ дуХхагІа хилийтара, цу ГІулакха мел эша кхоачамаш а долаш да.

Кхоачамбоацараш ловкъар а долаш ГІаегара доахаш латт хьайбаш.

ИттлагІгІа пятилетка кхоалагІча шера плани социалистически декхарашца ГІаийдеш да ХІанз колхозийн совхозийн фермашка.

Фермий коллективаша къовсам лоттаГІийб ИттлагІгІа пятилетка кхаь шера задаин 7 октябрга — СССР керда Конституци тІаийна шу дузача денга кхоачашьара.

ЛОАЛАХАРЧА РЕСПУБЛИКАША ЮКЪАРА БЫТОВОЙ ГІУЛАКХАШ ДАРА 1977 ШЕРА ПЛАН КХОАЧАШЬАР

(проценташа).

	Нохч-ГІалгІай АССР	Къилбесаеда-ХІирий АССР	Черсий-Балкхарий АССР	Дагестанский АССР
Бытовни ГІулакхаш дара юкъарча боарамга план кхоачашьар — ергра	102	102	104	104
цу дьхьке: юрташка	108	103	104	104
Бытовни ГІулакхаш делга 1976 шераца йийсина — ергра	107	107	110	112
юрташка	116	110	111	114

Денгара денга хозлуш, йоккхагІа хулаш хьайоагІа Нохч-ГІалгІайчен столица город Грозный. Уйх ТІехьарча шерашка цІаккха ца дьвча тайпара дуХх хьалду уклаза нІдаэза, цийтазза вІашІтардаь, кхьцолча цІенош, берий бешамаш, школаш, больницаш, кхийола доарХІаме ГІишлош. Цу хуьц города сибат, тоаду наьха вахара хьалаш.

СУРТА ТІА: хьалдаь дьвнен хьалдеш латтеш дуккхаза шераш тардьь цІенош.

И. ПЛИЕВА сурт.

ПАРТЕ ЛЕРХІАР—

КЪАХЬЕГАРИЙ ГІУЛАКХАШКА

ГРОЗНЕНСКИ РАЙОН

Уйх деношка хиннача КПСС Грозненски райкома пленума доакъьашкоша ЗагаОтар парт-ни чуречи арахьарчеЙ политическа дешнаш кІоаГІа мутІахьа хилар, пятилетка кхоалаГІча шера заданеш ханал хьалха кхоачашьара шоаш мутІахьа хилар.

Цига «КПСС ЦК декабрьскин (1977 ш.) Пленума итогашн ду Пленуме нов. Л. И. Брежнева дьлча кьамьлаПара хьадоагІа районин партийн организацие дехкарашн яха доклад яьча парте Грозненски райкома хьалхарча секретара А. И. Воронина белгалдьккхар. СийлахьБоккхача Октябрь 60 шу дизарна юбилей ешьяр, СССР керда Конституци тІаийдаро къаьгамхоша, цымар айбе, бохкам хьаьбева социально-культурни дешаш кьестадева керда толамаш дьхьа аьттуш ГІаийтар, хІаьта КПСС ЦК декабрьскин (1977 ш.) Пленуме цу дерригне бе боагІа мах а баь пятилетка кхоалаГІча шера ларьХІа хьалда перспективни программе ГІаийтар, аьшна.

Докладчика а цуьГІехьаьГІа кьамьлаПара дьхьа «Григоподный» совхозна бригадина К. К. Голуба, «Юбилейний» совхозна директора Х. М. Витуцкина, Грозненски шурий совхозна парткома секретара И. Б. Катаева, Горячеводски бурув тохара балхий управление чоаллаНеча ДьхьаЛатта волча ниженера Л. И. Часовских, кьмьар хоадам болаш дийлар района къаьхьгамхоша юбилейин шера дьхьаьча толамех.

ДІадахача шера района кхаш леладенаша 100 эзар тоннал совгІа ялат дьаьхьа а дьаьхьа, 22 эзар тонн из паччахьлкхеІа дехкад, пхи 14360 эзар тонн мара ца хиннаЧа мете. Бьнадаарш шІаКлар. ХІаьта механизаторий-ремонтний болх до дийнаьстаЧа ГІаийдехкарах ІІаккха а комсаш чуэнара новкъарца ца еш чаккхььлар ергра техника. Производственни заданеш хьоьхаш а ца социалистически яхьа хотабаьчча коммунистаШта - механизаторашта М. Халидова, М. Амируэаева, Н. Шабаева 75 сома премия ларйаР хІаьта.

Социалистически яхь совхозна коллективе къаьстта чІоагІа эттар СийлахьБоккхача Октябрь 60 шу дизарна кийно еча хана. Цу деношка уйх шера лььттанга хьувьхьам лаккхаГІа белийтар дуХхьа агротехнически мероприятеш чаккйолаш яр сийлахьа ярешца. ДІаяхана шерий опытах хов вайна хьуьхьама хеел гуйран-кхашкара балхаш дикен шоай хаиньхьен чаккхдарах тІийна йолга. Масала, соаяка хьалча хьотта-ма хьалашка агротехнически балхаш тІехдика чаккхдарах яхье тьаьлхара моттиг яькхьа ВашІтІьхьалаьр Усманова Идрийй бригада. ПланагІа ХІара гектара тІара 52 центнер гуЛе ларьХІа хиннача коменй 58 центнер гуЛйн. Цу ГІулакха юкъе доккха дакъа ларалаГІ отделене агронома коммунита Бухалиев Сайде. Цо ергрича бригаданна бокьонна тІаЛьолаЛ ДІаяхана на Іешь комсой бешамашка болх беча хІаРане балхата хьажа а кхувра цун, опыт йолаш, ший ГІулакхех диЛкх хьехтанг, принципиальн коммунист хилараз тарра.

Коммунисташа ГІалбата белгалдоахр, гуйран балхашта лелаеча социалистически яхь хьалхара моттиг коммунист Усманова Роза керте латтача комсомольско-кагирой колектиВо лелаеш хилар. Цун бригадо хІара денна 120—130 процент хоачашшора заданеш, балха дикал лаьхьа а йолаш.

— Гуйран кхашкара балхаш чаккх а дьаьа шелковской механизаторина баь тІаЛьелхьа хьаьа а лаьа, — яхьш дуьх совхоза директора Батукаев Аслапбека, — ергра техника бІаьстан юкъе хьаькка дергдолча балхашта вІийна болабеннаб тха механизаторашн-ренаьрна.

Коммунисташа соцам а баь, из ларьХІаме участок коммунита Борис Тимофеевич Алдатова тІаЙиллар партийн бюро, тракторашта тІехьатувсача ивентІара ремонт елга — коммунита Бойсри Вазирова, доГІан хьисане хий деттача машиншта ремонт елга — М. Ахтаевна.

Коммунисташ балха тІа боагІгІача тайпара дІаийсибарах доккха беркат доал. ПланагІа ларьХІа 15 трактораш совгІа, йиз трактор кхы а тоаЙ совхоза механизаторашца. Аханса совгІа вокж техника дика тоаЙ баоттаийй.

36 коммунист - волча 7 партийн группах лаТта «Знаменский» совхозна партийн организаци кийча я ИттлагІгІа пятилетка, дикалеп эффективностеш пятилетка, кхоалаГІча шера совхоза коллективаша хьалхьа ладта лаьхьарца цо толаме кхоачашдергдола ГІулакх ВашІтІьхьаьккха.

М. ХУМАДОВ.

КОММУНИСТАШ ХЬАЛХА ЛАТТ

ДІадаьннача шера советски хьалхо белгалдьаьккхар «ЧІоагІа Іешь деза ешІ: зай мехкарчарна Конституци тІаэнарн Сийлахь-боккхача Октябрь 60 шу дизарн. Уж деза денош белгалдоахан айленна хьаьгамах ЙоХхе ГІулакхашца ГІулакхашца а ларГІенциадаш Надтеречни района «Знаменский» совхоза коллективе. Хьаьгамхошта юкъера социалистически яхь хьа а чІоагІа.

Социалистически яхь совхозна коллективе къаьстта чІоагІа эттар СийлахьБоккхача Октябрь 60 шу дизарна кийно еча хана. Цу деношка уйх шера лььттанга хьувьхьам лаккхаГІа балийтар дуХхьа агротехнически мероприятеш чаккйолаш яр сийлахьа ярешца. ДІаяхана шерий опытах хов вайна хьуьхьама хеел гуйран-кхашкара балхаш дикен шоай хаиньхьен чаккхдарах тІийна йолга. Масала, соаяка хьалча хьотта-ма хьалашка агротехнически балхаш тІехдика чаккхдарах яхье тьаьлхара моттиг яькхьа ВашІтІьхьаьккха.

— Гуйран кхашкара балхаш чаккх а дьаьа шелковской механизаторина баь тІаЛьелхьа хьаьа а лаьа, — яхьш дуьх совхоза директора Батукаев Аслапбека, — ергра техника бІаьстан юкъе хьаькка дергдолча балхашта вІийна болабеннаб тха механизаторашн-ренаьрна.

Коммунисташа соцам а баь, из ларьХІаме участок коммунита Борис Тимофеевич Алдатова тІаЙиллар партийн бюро, тракторашта тІехьатувсача ивентІара ремонт елга — коммунита Бойсри Вазирова, доГІан хьисане хий деттача машиншта ремонт елга — М. Ахтаевна.

Коммунисташ балха тІа боагІгІача тайпара дІаийсибарах доккха беркат доал. ПланагІа ларьХІа 15 трактораш совгІа, йиз трактор кхы а тоаЙ совхоза механизаторашца. Аханса совгІа вокж техника дика тоаЙ баоттаийй.

36 коммунист - волча 7 партийн группах лаТта «Знаменский» совхозна партийн организаци кийча я ИттлагІгІа пятилетка, дикалеп эффективностеш пятилетка, кхоалаГІча шера совхоза коллективаша хьалхьа ладта лаьхьарца цо толаме кхоачашдергдола ГІулакх ВашІтІьхьаьккха.

М. ХУМАДОВ.

Юбилейин шера планн тІаийца социалистически дежарашн тІехкхочаьшйр Грозненски конфитерски фабрика болхлоша. Шера планал соргІа ара а хийца мах-ьаьа ыьхлар пар ца 3 зазр сом мах бола товарин продукцин. Иштта бІубенна къахьегаш ба уж пятилетка ХХ-ларчІа шера а. ХІара дийнахьара норман дикка техкхочаьашю кар.

Шоай новкъосташтта хьоьхан телеин къахьегаш ба кондитерин Решечук Полина Федотовнан. Шиннеи а соатха елар «Социалистически яьхь котъаьнарг» яха сийлин Знак.

Суртн тІа: кондитерин П. Решечукан Т. Зуйкоан продукци кийчьеш ба.

И. ПЛИЕВА суртн.

«РСФСР МЕХКДАЬТТАН ГАЗОВИН ПРОМЫШЛЕННОСТА ЗАСЛУЖЕННИ БОЛХЛО» ЯХА СИЙЛЕН ЦІН ОТТАЯРА ХЬАКЪЕХЬАРА

РСФСР Лаккехьарча Совета Президиума УКАЗ

РСФСР Лаккехьарча Совета Президиумо соцам бу:

1. «РСФСР мехкдаьттан газовин промышленноста заслуженни болхло» яха сийлен цІн оттас.

2. «РСФСР мехкдаьттан газовин промышленноста заслуженни болхло» яхча сийлен цІера хьакъехьара Положени чІоагІъе.

3. «РСФСР мехкдаьттан газовин промышленноста заслуженни болхло» яхча наьхха тІа йоаллача знака описани чІоагІъе.

РСФСР Лаккехьарча Совета Президиума председатель М. ЯСНОВ.
РСФСР Лаккехьарча Совета Президиума секретарь Х. НЕШКОВ.

Москва,
1978 шу, 12 январь.

«РСФСР МЕХКДАЬТТАН ГАЗОВИН ПРОМЫШЛЕННОСТА ЗАСЛУЖЕННИ БОЛХЛО» ЯХАЧА СИЙЛЕН ЦІЕРА ХЬАКЪЕХЬАРА

ПОЛОЖЕНИ

1. «РСФСР мехкдаьттан газовин промышленноста заслуженни болхло» яха сийлен цІн ду:

10 шерал кІеснгаГІа йоаьаьча хана ювкъарчал доаьшан бурув тохача, мехкдаьттен газин йоакъкаьча, из дІа-юха кхуьхьача, газ лелаечен чакхйоахачен лаькъе болх баьча мехкдаьттан газовин промышленноста керттерча производственнай предприятий болхлоштен мастерашт.

15 шерал кІеснгаГІа йоаьаьча хана бурув тохача, мехкдаьттен газин йоакъкаьча, из дІа-юха кхуьхьача, газ лелаечен чакхйоахачен, производственнин промышленноста заслуженни техкхочаьашдечел, къахьгаьча оьсарле лаькъеча, продукце дикка тоаечен цунах ДІадодар лоьдечен, мехкдаьттан газовин промышленноста Ілиман-технически прогресс яра, цу доакъошта лаьрхІа квалификацинин кадрашн кийчьаьра дикка даькъа юьхьаьнна мехкдаьтта промышленноста Министерстван газовин промышленноста Министерствен предприятий, объединений, Ілиман-тохкама, технологически, проектно-конструкторски, кхыча организацийн центральн аппаратийн къаьстта белгалбаьнна болхлоштА, мастерашта, инженерно-техническин Ілиман болхлоштА.

2. «Сийлен мехкдаьттахо», «Газовин промышленноста сийлен болхло» яха цІераш енна болхлой «РСФСР мехкдаьттан газовин промышленноста заслуженни болхло» яха сийлен цІн ду:

10 шерал кІеснгаГІа йоаьаьча хана ювкъарчал доаьшан бурув тохача, мехкдаьттен газин йоакъкаьча, из дІа-юха кхуьхьача, газ лелаечен чакхйоахачен, производственнин промышленноста заслуженни техкхочаьашдечел, къахьгаьча оьсарле лаькъеча, продукце дикка тоаечен цунах ДІадодар лоьдечен, мехкдаьттан газовин промышленноста Ілиман-технически прогресс яра, цу доакъошта лаьрхІа квалификацинин кадрашн кийчьаьра дикка даькъа юьхьаьнна мехкдаьтта промышленноста Министерстван газовин промышленноста Министерствен предприятий, объединений, Ілиман-тохкама, технологически, проектно-конструкторски, кхыча организацийн центральн аппаратийн къаьстта белгалбаьнна болхлоштА, мастерашта, инженерно-техническин Ілиман болхлоштА.

3. «РСФСР мехкдаьттан газовин промышленноста заслуженни болхло» яха сийлен цІн ду мехкдаьтта промышленноста министерства, газовин промышленноста министерства, химическин мехкдаьтта химическин промышленноста болхлой проф-союза ЦК хьачубеннача паха РСФСР Лаккехьарча Совета Президиумо.

4. «РСФСР мехкдаьттан газовин промышленноста заслуженни болхло» яха сийлен цІн еннача наха ДІалу РСФСР Лаккехьарча Совета Президиумн грамотен оттаьяьча образецІгІа йоаьа «РСФСР мехкдаьттан газовин промышленноста заслуженни болхло» яха наьхха тІа йоаьлаьо знаки.

5. «РСФСР мехкдаьттан газовин промышленноста заслуженни болхло» яха наьхха тІа йоаьлаьо знак наьхха аьтта оаГІорахьа йоаьлаьо.

6. «РСФСР мехкдаьттан газовин промышленноста заслуженни болхло» яха сийлен цІн ДІаяккха йийш ца РСФСР Лаккехьарча Совета Президиумо мара.

РСФСР Лаккехьарча Совета Президиума секретарь Х. НЕШКОВ.

«РСФСР МЕХКДАЬТТАН ГАЗОВИН ПРОМЫШЛЕННОСТА ЗАСЛУЖЕННИ БОЛХЛО» ЯХАЧА НАЬХХА ТІА ЙОАЛЛАВЧА ЗНАКА

ОПИСАНИ

«РСФСР мехкдаьттан газовин промышленноста заслуженни болхло» яха наьхха тІа йоаьлаьо знак хьаьо томпакан, хІаьта цун форма чуоаьа йисторн болча барчІасбарга сапфиран вІашдуьхьаьрча сольшита кюьхьра юкъ 31 мм йолаш а ца.

БарчІасбарга ювкъ 2,5 мм шеран; ароьхарча гоо диаметр 25 мм йолчен цІеча эмала пІозар тІа йолла хьалдагІаьча алапашна кхаьь «РСФСР мехкдаьттан газовин промышленноста заслуженни болхло» яха йоаьаьр да.

ПІозарн чуьх сийрда-сийнача эмала фонс латтаьн буровой вышкех, хьал а агІаьн тІайнІаьла, мехкдаьтта проводи компрессорин станции я.

Знака йистош, йоаьаьр, суртаьн — доцо беса да.

Знака тІехьаьжкара оагІув шаьра а матированни а я.

Наьхха тІа йоаьлаьо знак цунах йоаьлаьча дерзах тесеачя гергача чІунчу ДІатосс томпакан ювка, лельорсен ексьарен оаГІорн доахеІа йолча колодкан. Колоджана лохе гІолла дахьа шуьнашт ца.

Колоджн чурча дахьа тІа мурдоан шн боь бола лента доал, аьрда оаГІорахьа 5 мм шера а долаш сийрда-сийнен, юьадисча дахьа тІа — 15 мм шера а долаш цІеч (РСФСР Паччахьлжен байдаьхха бесаьнка хьежжа).

Колоджана тІехьашкахьа ювкъ тІа йоаьлаьча знакан барзкъах пІайдаьл булавка боал.

РСФСР Лаккехьарча Совета Президиума секретарь Х. НЕШКОВ.

Кхы а дикагІа къахьегаргда укх шера

Старопромысловски кирпичкан ечА завода коллектив кердча 1978 шера дикача баьхха хьоьхамашца накъаьра. ДІадахьа, дукккхача хувца-ьаьлгалгІа хиннача шера завода коллективо 108,6 процент кхоачашйр продукци мах-ьаьла яккхара плана. ХІаьта планал соргІа 150 эзар дика кирпичь архийнар.

Ерригача коллективна толамаш белгалдаьлхад тхона «Чечнигипромстройматериалы» производственни объединене кхарра кара тела ЦІе байраьхх яларца, хІаьта завод социалистически яхьх котало яккхарах городской республиканскин Сийлен улга тІа а яьккхай.

Завода администрацин, партийни организацин, профсоюзна заводской комитет, комсомольски организацин тІагІертта кхетама болх беш я болллошта юкъе.

Тха завод объединене дикагІйолча предприятех цаІ хилар завода директора М. Х. Льинова дакъа довшин дан. ХІаьта заводо доахача толамашка иштта доккха дакъа лоьн завода керттерча механика И. Гиниева, экономиста А. З. Шевцова, иштта кхыбараша.

Тха предприяте коллективе дакъача толамех кхоачам а баьЕ ЛаьрхІаьш. ХьахиннАча кердача шера кхы а чІоагІаГІа дог гІоздаьнна кхьаьгаш ба болллой. Завода сийдоаккхача болллоех лархІа бесаш ба автотрузчикийн водителаш Мусхановгіар Хьусейни Идрисн: съемщицаш — М. Питалова, Я. Хусанова, М. Хажиева, кирпичкан йоттараш — Т. Полушина, С. Водальян, иштта кхы дуккхабараш. Тхо дог тийша да кхы а дикагІа толамаш даха тхоай каьргиаларах.

Х. ТАТИЕВ,
Старопромысловски кирпичкан ечА завода партийни организацен секретарь.

ДУКЪХАГІЕИ ДИКАГІЕИ

Грозненски консервни заводе партийни, профсоюзни, комсомольски организацеша КПСС XXV-ча съезда решенеш кхочиаьа а еш бокха болх бу шоай коллективе арахеца продукци дикагІе хилийтара. Масала, заводе бетта шозза «Дикаьа Дю» чакхдоккх. Цу деношка юкъе арахийцаьчА продукце дикаьл, ДІахо дІайдоаьча хана из дикагІа хилийтара де дезаьрашу.

Арахеца продукци дика хиларах заводе цІн хеза ба коьнсервин цеха мастер нов. А. А. Аряхов; болхлой: М. М. ПарагульгІова, З. В. Абдулхаджиева, П. А. Арсанукаева, Л. С. Далгиева, М. Л. Сотникова, банкашн дІакъъьлгар З. И. Ковалева, банкашн хьалъьозар— Л. И. Супранова; соус кхекка-дераш (консервни цехе) Т. Т. Заразова (фруктови цехе) В. П. Баранова, Л. И. Кохтенко; бригадир Хасуева Хьава, иштта кхы дуккхабараш а.

Лаккехьа ваьй шераш ьхьаьраш а кхы дуккха бола болллой а баьхьа долаш заводо арахеца продукци дефект йоаьашн цхьаькха рекламаш ца йийташ я. ХІаьта арахецча продукце дуккхаГІа дилачА, дІаІаьхача ^ шера духьхьал цхьаьтта бетта заводо архийнай 28080 эзар условин банка коьнсервин. Цаьрех техникийн сортах — 6272 эзар условин банка, цхьоалагІа сортах — 5333 эзар условин банка.

ДІадахача бІарчуна шера мах лелаБеча организацеша брак ца йаьлла а продукци юхийтаран заводо.

М. БЕКОВ.
Грозненски консервни завода экономист.

СОВГІАТАШ ДАЬКЪАЛА ХИЛДА ШУН!

«КЪАХЬЕГАМА ВЕТЕРАН» ЯХА МЕДАЛЬ КЪАХЬЕГАМХОШТА ЯЛАРАХ ДОЛА

Нохч-ГІалгІай АССР Лаккехьарча Совета Президиума УКАЗ

1974 шера 18 январерча СССР Лаккехьарча Совета Президиума Указага хьежжа дукхха ца хилийтараш къахьегаш ца йаьлла, ГІалгІаьнна ваьнарг хан бешн СССР Лаккехьарча Совета Президиума цІерагІа «Къахьегама ветеран» яха медаль лоьла:

ЛЕНИНСКИ РАЙОНЕ ГІОЛЛА:

Нохч-ГІалгІай АССР механиреран хин боахамен министерстве ГІолла:

Попов Николай Васильевича — ПТР начальника.
№ 4 йолча поликлиникие ГІолла:
Акопов Ваган Николаевича — лаьхочоа.
Воронцова Надежда Петровна — медсестрана.
Всекова Серафима Никитична — лаборантана.
Гаевская Фанна Хайрулловна — лора.
Джигарова Роза Тархановна — лора.
Ежкова Любовь Митрофановнаьа — лора.
Козареза Прасковья Андреевна — санитаркана.
Ленькова Елизавета Александровна — лора.
Лещин Николай Моисеевича — электромонтера.
Сурдина Раиса Григорьевна — медсестрана.
Соколов Михаил Григорьевича — лора.
Ткачева Нина Павловнана — техника.
Чендрикова Мария Никитична — лора.
Худелей Тамара Григорьевна — лора.
Флерас Станислава Людвигованна — лора.

Грозненски консервни заводе ГІолла:

Белозерова Алла Ефимовнан — болллочоа.
Журина Вера Петровнана — болллочоа.
Кабацкая Раиса Алексеевнан — ГІозарш телачоа.
Кабацкий Георгий Ефимович — наладчика.
Кузнецов Сергей Ивановича и **Гинаева**, экономиста А. З. Шевцова, иштта кхыбараша.

Тха предприяте коллективе дакъача толамех кхоачам а баьЕ ЛаьрхІаьш. Хьахиннача кердача шера кхы а чІоагІаГІа дог гІоздаьнна кхьаьгаш ба болллой. Завода сийдоаккхача болллоех лархІа бесаш ба автотрузчикийн водителаш Мусхановгіар Хьусейни Идрисн: съемщицаш — М. Питалова, Я. Хусанова, М. Хажиева, кирпичкан йоттараш — Т. Полушина, С. Водальян, иштта кхы дуккхабараш. Тхо дог тийша да кхы а дикагІа толамаш даха тхоай каьргиаларах.

Х. ТАТИЕВ,
Старопромысловски кирпичкан ечА завода партийни организацен секретарь.

Нохч-ГІалгІай АССР ОСВОД-а республикански совете ГІолла:

Старцев Дмитрий Михайловича — хин баха начальника.

«Чечнигиммунпроект» конторе ГІолла:

Почекин Геннадий Павловича — сметни отдела керттерча специалиста.
Чувайлева Евдокия Семеновнана — пенсионеркана.

Грозненски горплодоовощторге ГІолла:

Селиков Павел Федоровича — бухгалтера.

Нохч-ГІалгІай транспортин управленге ГІолла:

Гайденбург Борис Викторовича — пенсионера.
Смирнов Анатолий Семеновича — пенсионера.
Ярославева Инан Артемовнаьа — пенсионера.

Грозненски почтамте ГІолла:

Гунько Павел Филиппович — бахача наха юкъе беча балха волча инженера.
Иванченко Григорий Иллариновича — диспетчера.

Грозненски ремонтно-механически заводе ГІолла:

Плаксин Александр Емельянович — технически ІІІахьожама отдела начальника.

Междугородни телефонни станце ГІолла:

Багудина Галина Васильевнана — йоккхагІйолча телефонисткана.
Котиль Лидия Марковнаьна — йоккхагІйолча телефонисткана.
Карпенко Нина Петровича — электромонтера.
Шатеева Софья Леонтьевнана — йоккхагІйолча телефонисткана.

Ленински райисполкоме ГІолла:

Бережнова Татьяна Дмитриевнана — пенсионеркана.
Кисилева Татьяна Петровнана — пенсионеркана.
Крымова Анна Афанасьевнана — пенсионеркана.
Торопова Надежда Васильевнана — пенсионеркана.

Нохч-ГІалгІай АССР краеведически музее ГІолла:

Абрамова Александра Андреевнана — персональни пенсионеркана.
Алирова Асламбек Эльмурзиевича — персональни пенсионера.
Вакеман Александр Александрович — пенсионера.
Голубев Никита Ивановича — пенсионера.
Дмитриев Григорий Александровича — персональни пенсионера.
Лиманская Дарья Яковлевнана — персональни пенсионеркана.
Осмаев Бауди Вахидовича — пенсионера.
Рублин Андрей Петровича — персональни пенсионера.
Сыровятский Михаил Романовича — персональни пенсионера.
Судаков Александра Евгеньевича — пенсионера.

«Грознефть» объединене геолого-поискови конторе ГІолла:

Апкаев Махьмада — дизелиста.
Бородавский Андрей Михайловича — йоккхагІйолча инженера.
Дементьева Евгения Калистратовнана — йоккхагІйолча геолога.
Жуй Иван Архипович — мастера.
Курьянов Николай Николаевича — мастера.
Мишина Юлия Прохоровнана — техника.
Панкратова Анна Георгиевнана — планово - экономически отдела начальника.
Первушин Петр Павлович — бурильщика помошника.
Сулейманов Магомет-Султан Айбетович — мастера.
Ситников Алексей Анисимович — дизелиста.
Тамбиев Гаврил Григорьевич — пенсионера.

Трамвайно - троллейбусни управленге ГІолла:

Агарков Николай Ивановича — слесаря-сантехника.
Абубакаров Убайд Абубакович — кушеца.
Абралетова Тамара Нерсесовна — болллочоа.
Болдырев Гавриил Алексеевича — слесаря.
Богомолова Наталья Павловнана — кондуктора.
Васильева Ольга Васильевнана — болллочоа.
Вичарь Николай Ивановича — завкома председателя.
Григорьян Мария Павловнана — кассира.
Динейкина Вера Федоровнана — кассира.
Игнатов Иван Ивановича — электросезара.
Истамузова Анна Андреевнана — монтера.
Кравцов Сергей Васильевича — маляра.
Коршунов Павел Михайловича — инженера.
Кованенко Лидия Ваниаминовнана — электромонтера.
Кожухова Елена Васильевнана — болллочоа.
Мишурийская Прасковья Кириловнана — водителя.
Мамедова Тамара Мамедовнана — продавеца.
Пузанков Иван Николаевича — электромонтера.
Петрова Ольга Матвеевнана — болллочоа.
Грабин Андрей Давидовича — слесаря-сантехника.
Григорьева Зоя Александровнана — электромонтера.
Полозин Мария Ерванд-овнана — болллочоа.
Решетникова Анна Федоровнана — водителя.
Резанцева Мария Архипонана — электромонтера.
Селина Варвара Макаровнана — водителя.
Суслова Александра Николаевнана — болллочоа.
Ткачева Антонина Гавриловнана — проводника.
Царенко Анна Матвеевнана — продавеца.
Яковлев Федор Ивановича — водителя.
«Красный молот» яхача Грозненски машинашьеча заводе ГІолла:

Арустамова Зоя Павловнана пультовщицана.
Боченков Иван Владимировича — электромонтера.
Борискин Федор Егоровича — слесаря.
Булавинцев Павел Ивановича — электросварщика.
Воробьев Иван Константиновича — тракториста.
Герасимов Петр Петровича — сталевара подручнена.
Горбунов Виктор Степановича — слесаря-инструментальщика.
Гончарова Инна Леонидовнана — ОТК контролера.
Донцов Петр Кононовича — инженера - технолога.
Денисов Петр Михайловича — канавщика.
Жданов Иван Кириллович — газорезчика.
Зайцева Мария Гавриловнана — слесаря.
Зайцева Валерия Георгиевнана — оператора.
Иванов Василий Григорьевича — фрезеровщика.
Игнатова Ольга Дмитриевнана — распределителя.
Киселева Ксения Кузьминичнана — йоккхагІйолча инженера-технолога.
Кудрявых Борис Васильевича — токара.
Куфтин Борис Васильевича — слесаря.
Лиманский Иван Михайловича — АХО отдела начальника.
Кутузова Мудбина Абдулвевнана — бланщицана.
Коток Иван Маркиановича — воспитателя.
Корниенко Владимир Максимовича — терниста.
Лодинов Николай Федоровича — слесаря.
Ламзин Андрей Михайловича — инженера-конструктора.
Николаев Александр Михайлович — технически нормирование бюро калгалхочоа.
Нойкина Инна Михайловнана — бухгалтера.
Оборотова Ефросиньа Васильевнана — машинистка.
Острикова Юлия Андреевнана — контролера.
Писарев Мигфор Петровича — плавильщика.
Пирогов Василий Антиновича — слесаря.
Рассолов Матвей Захаровича — военни кийчоя начальника.
Рыбкин Николай Михайловича — слесаря.
Русалова Анастасия Васильевнана — терниста.
Сазонова Мария Митрофановнана — кладовщицана.
Тимошук Андрей Яковлевича — шофера.
Филатова Раиса Борисовнана — мойщицана.
Четвертаков Николай Афанасьевича — слесаря-сантехника.
Чиркова Зинаида Матвеевнана — штамповщицана.
Шульгина Ольга Петровнана — огнеупорщика.
Ширкина Ольга Петровнана — кладовщицана.
Щербинина Ольга Васильевнана — гладильщицана.

Сиха медицински новкъостал деча больнице ГІолла:

Айрапетова Арусяк Ервандовнана — санитаркана.
Ардищева Зоя Григорьевнана — лаборанткана.
Алексеева Елена Фоминичнана — медсестрана.
Айрапетова Валентина Еремовнана — медсестрана.
Бенинсон Софья Матвеевнана — лора-ординатора.
Бурова Анна «Исифовнана — лора-ординатора.
Божанова Татьяна Павловнана — фельдшера.
Богучарова Екатерина Дмитриевнана — санитаркана.
Богомолова Екатерина Прокофьевнана — санитаркана.
Богомазова Екатерина Александровнана — йоккхагІйолча медсестрана.
Балуева Клавдия Иоотовнана — лора-ординатора.
Воронина Елена Николаевнана — медсестрана.
Вихлеева Евдокия Ивановнана — йоккхагІйолча медсестрана.
Глазунова Татьяна Филипповнана — лора-ординатора.
Гладкова Клавдия Константиновнана — медсестрана.
Глыба Ася Гасановнана — сиха медицински ГІулаьх леча станце лора.
Гладкова Анна Александровнана — сиха медицинский ГІулаьх леча станце лора.
Годынская Дина Моисеевнана — физиотерапевтически отделе заведующена.
Гитинова Анастасия Петровнана — дежурни лора.
Гаврина Зоя Васильевнана — участкова лора.
Дементьева Нина Николаевнана — фельшера.
Дегтюк Любовь Федоровнана — болллочоа.
Дьячкова Нина Григорьевнана — лора-стоматолога.
Донец Анна Михайловнана — керттерча лора.
Дьяченко Лидия Антоновнана — йоккхагІйолча операционни медсестрана.
Жилина Варвара Ильиничнана — медсестрана.
Зотиулина Ольга Яковлевнана — медсестрана.
Закайдакова Галина Кондратьевнана — медсестрана.
Израева Раиса Ильиничнана — лора-эндокринолога.
Иванова Раиса Николаевнана — керттерча лора заместителя.
Кан-Калик Рахиля Шмульевнана — гинекологически отделе лора-ординатора.
Каменева Клавдия Петровнана — секретаря.
Крылова Надежда Ефимовнана — лора-окулиста.
Козлова Нина Ивановнана — медсестрана.
Кузьмичкина Надежда Сергеевнана — санитаркана.
Кустова Александра Алексеевнана — медсестрана.
Кулагина Нина Александровнана — медсестрана.
Котлевская Евгения Митрофановнана — медсестрана.
Кузубова Клавдия Федоровнана — ПТУ-3 фельдшерски пункта заведующена.
Кагирова Зулейхана — санитаркана.
Лопатанова Нина Семеновнана — рентген-лаборанта.
Лыкова Татьяна Михайловнана — санитаркана.
Лустенко Анна Антоновнана — медлаборанта.
Маслова Анна Гавриловнана — медсестрана.
Мусалова Аишет Касимовнана — лора.
Мелконян Айрапет Хачатуровича — воккхагІйолча лора.
Маслова Евдокия Марковнана — бухгалтера.
Маиуни Тамара Сергеевнана лора.
Мальсагова Ивалкый Фаумайна — фельшера.
Морозова Лидия Васильевнана — лабораторе заведующена.
Непарокомова Ольга Дмитриевнана — регистратора.
Назаренко Лидия Федоровнана — операционни медсестрана.
Новикова Мария Акимовнана — санитаркана.
Наврецкая Раиса Семеновнана — гнеекологически отделе заведующена.
Пельштейн Юдаса Юдовича — лоро-бактериолога.
Прокофьева Прасковья Матвеевнана — йоккхагІйолча медсестрана.
Попова Валентина Ильиничнана — фельшера.
Постнова Екатерина Михайловнана — лора.
Пыкова Ольга Федоровнана медсестрана.
Парокина Елена Андреевнана — санитаркана.
Папуша Анна Моисеевнана — йоккхагІйолча медсестрана.
Панпель Людмила Ивановнана — лора.
Рогальский Борис Абрамовича — лора.
Старченко Лидия Ивановнана — медсестрана.
Сойна Нина Эдуардовнана — медрегиструтора.
Сергеева Лидия Николаевнана — сестра-хозяйкана.
Сонин Иван Георгиевича — шофера.
Соколова Нина Сергеевнана — медсестрана.
Сафронова Надежда Семеновнана — фельшера.
Саркисян Лидия Густавовнана — йоккхагІйолча медсестрана.
Турчина Елизавета Петровнана — фельшера.
Тутаева Идриса Изабеллана — лора.
Турбов Павел Алексеевича — фельшера.
Тумлович Екатерина Прокофьевнана — медрегиструтора.
Тишкова Надежда Аксеновнана — медсестрана.
Титова Нина Николаевнана — йоккхагІйолча медсестрана.
Утробина Лидия Степановнана — медсестрана.
Ушаков Яков Семенович — фельшера.
Ужахова Берта Фридриховнана — медсестрана.
Филина Зинаида Васильевнана — лора.
Чисулова Надежда Павловнана — медсестрана.
Четверикова Евгения Моисеевнана — терапевтически отделе заведующена.
Чубукова Галина Афанасьевнана — лора-рентгенолога.
Чернобаева Александра Алексеевнана — керттерча лора кадрашта болча заместитела.
Шапиро Нина Болиславовнана — цергий лора.
Шинкова Татьяна Михайловнана — санитаркана.
Щербакова Клавдия Георгиевнана — лора.
Щербина Анна Миновнана — санитаркана.
Эпштейн Хана Александровнана — лора.
Яковлева Анастасия Федоровнана — медсестрана.
Янцкая Екатерина Никитичнана — санитаркана.
Яблонева Мария Максимовнана — медсестрана.

Нохч-ГІалгІай АССР Лаккехьарча председатель Совета Президиума Х. БОКОВ.
Нохч-ГІалгІай АССР Лаккехьарча секретарь Совета Президиума Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

г. Грозный, 1977 шу, 14 декабрь.

ТХА ДОШ ЧІОАГІА ХУРГДА

Кхьаьбаеделхьарча боса оагІоца № 945 йолча скважина йоаьхкилгІа тІаьдиладар И. Галаева бурув деттача бригадина. Цул хьалхарІа № 930 йолча скважина хаьнал хьалха йоаьаьнна. Ювкъеда тІоаьнан тохкаш ер бригада. Бригадо ший еррига «поартаьлгІа» будкъашн еррига катий оборудованин — 945-ча скважине дІайнхьаьча хана март бутт бар.

Юхьхьаьца денз халача хьалашка тоха дийзар бригада бурув, даьм доаьлаш дохк, хотта, ковд. Кхметтеел эгара дикагІа болча водителаш лехкачаьа ЗИЛ-ашца а ГІавоаьлашца буровойна. Дуьенах, наьах, техникаьх дІакъаьста йолаш санна хетар буровой. ХІаьта а наьх боханза бар, дийнаьзза а бус а РИТС-а начальникна заместителаца А. Аушеца цхьаьна скважина бурув тоха кийчьеш яр Галаев Іайсай болхлой коллектив.

Бурув тоха скважина кийчьяр ІалаьмагІ чоалхаенен духха хьаьгеча дезаьш болх ба. Іоаьп еррига опыт, гоазл тІа: ерзаьн оза уклаьна, хІаьта, кертердар, сихен кийчьеш болх дІаьболабара наьха дегаьш урааттаьде дезар.

Бурув тоха доладир 1977 шера 25 марта, 5 дийнаьха 500 метр бурув тоха деваш дар, цхьаьбахьца 30-гІа март хьаГІа-ннтта 600 метр хидар Іочуьнкъ йоаьхкилгІа скважина. ТІайнца декхаьраш Іалаьмагі чоалхаенна хьалашка тІеккхочаьашдар.

ДІаьхар денош, хІара доагІача дено сийлахьча юбилейна гаргаккхочайора бурув деттА бригада, кердА толам баьккха кхьаьбахьр. Денеш бейсаьнен кхоккха норма кхоачашйора бригадо. Цун девиз яр — «Авари йоаьнан боих бар», «ХІара денна — планал соргІа ьаьккха метр».

Коллективна хьаннар кхы а чІоагІаГІа айделар КПСС ЦК майсан Пленумо кхоьдал а яьх хьалхьаьга комиссийна СССР-ан верховна Конституце проект кенайоаьзон тІа аралыьнчаьл тІехьаьгІа. Бригаде хаддаьзна газеташ дешар, кхамаьлаш дора пунах лаьца.

Скважина йоаьккхача хилдаьзна тІаьхьожам лоаттабаьрах, нахагара доагІар дизза хьаьдехарах чІоагІа пайда баььлар. Шера лаьрхІа болх яьле чакхбаьккхар коллективо, вешта аьчча 5 ийле 3950 метр бурув техар. ТІаийца хинна социалистически декхар дикка тІехкхочаьаш а баьь. ХІаьта 5 беттан 20 дийнаьхьа 4001 метр бурув-техар бригадо. ИттаГІгІа шийтелгІа шин шера план 1977 шера 3 мар кхоачашйор.

ТІехдика болх бир бурувдеттарий В. Абозина, В. Тупалова, Р. Ибрагимова, М. Алиева сменаша, бурувдеттарий ГІончаша Алиев Хьусейна, М. Точчева, А. Сагова, М. Дзейтова, В. Черкасова, ювкъ.

5 беттан баьнначул тІехьаьгІа хІанз юха а, массехкаьлгІа, цхьаьбахьца тахан кхьаьста дезар гІоздаьнна а болаш, вІагІкхийтачА хана С. А. Темираева чоаГІа хоастайир коллектив, болх дика барах премя хьожайир. Из лар 1977 шера сентябре.

Цун буровой мастера А. Я. Салькинова коллективна дІаьлуш я, хІаьта шун, опытни бурув тохгаш шо хиларах тарра, Аьлова участке, № 907 йолча 5000 метр кІоврГача буровой дІаьдяха дезаргІа. ЮХа а № 945 йолча буровой бихьар санна иьсь баььа бийнаьр юьлехтеа 1977 шера сентябре. Дукха хІама ца эшаш юхьхьаьнца денз новкъостал де дийзар бригада коллективна гІиШоаьнкоштА. ХІара чІоагІаГІа ювкъ массаза хуьл тІаьлатта декхаьрашл хьаьдехьаьдоахар буровой начальника И. Галаева, эшаш а ца йийзар коллектив, тхо дикагІа болча бурувдеттарашл В. Абозин, Р. Ибрагимова керте а отгабаьс.

— Район чІоагІа чоалхаенг а, — йоаьаьр бригадина З. Хаьнгреева, — цудухьа хьаьстта дика хьожжаш ІаьшагІйолча еза хІара уьзел.

Цкъа бригаде собрани хинна хана ваьнна а дийзар цхьаьнгІ шера Декхаьрашл. Масала, шера плана 4690 метр оттайир, социалистически декхаьрашл — 4740 метр бурув тоха. ЮхьаьнтА 20 декабре 5212 метр бурув техьа дьлар, № 930 йоаьа скважина тоХкаш баьккха 2 бутти № 907 йоаьа буровой ІаьшагІйолйаьн баьккха 2 бутти шерашца а ца йоаьхІаьн. № 907 йолча скважина 35 дийнаьхь болх баьь 1211 метр бурув техаьл чоалхаенна геолого-технически хьалашка.

Ерригача советски хьалхьа, массаза рЯьла а йолаш, кхоаьдийзаьлгІ тІаийца Советна Мехкдаьттан Законе, Декхаьрашл, доккхий толамаш а дийзаьлгІ Октябрь сийлахьча юбилейна. Балхаш дІадолдара хетаьнгІ ювкъ, хІанз хуьлаш № 907 йолча буровой, конференце коллективо декхар тІаийца X-на пятилетка 8 шера плана 1978 шера 1 июль хьаьтІаьташ йоаьхкилгІа йоаьаьр.

Дукха ха йоаьцаш 907-на буровой бийцар Горячеводски мехкдаьттахошца баьь тІаьхьаьнан. ХІаьта Г. А. Галаев керте латтаьча бурувдеттарий бригаде массаза рЯьла хинна хьалл ЛаьцарИ из баьцха-дийз ГІулаьх. Бригада коллективо доаьгІ-лар республикерча бурувдеттаьча бригадашта юкъе хьалхарА мугІаранца хилен Ерригхошин яьхь хьаллара мотти-ЯкхаР дуТЯ хьоьсан доаттаьбен.

С. БАРХАНОЕВ,
Малгобекски УБР 907-на буровой бурувдеттаьча мастер.

Ший кхела да

ОЧЕРК

Хlанз ас шоана вуьшдигна Аушев Пайзуллай Махьмадгири —ГI. Ахриева цIерагIа «Электроинструмент» яхача назранвонхи завода литейни цеха прессовщик, заводе эттара дицагIолчаь, эттара оцург болаш-гIа болча боллхоьеч цаI.

Вейх хIаранг я ший лаьмнга дацьле — юрт, станица е йох-кха йоаца гIород — вай йох-кхача Дышен цхьа дацъа. Хlаьта Аушев Махьмадгире вахара овла Наьсар-Кертера хьаболадбеннаб. Цига дьаттанца болх беш хинна цун да а дъа да а. Цига 1936 шера май бетта кхаллагIа бер, Махьмадгири яхаш кIаьнх хилар Аушев Пайзуллан Салихьатен. Цигачка ахархой бераша оцдеолаллаш воагIаг тIемо хьалха цигара безам эттара хьалха цигара хьаболабеннабар цун, ахархочун кхаьчетарн мах фу бе хайра. Боахамг молагIа гIулакх де деза, хIаьта вавча эламагIволча вешийра хьажа, везе, цIагIа нанна ноькъостал ше — мексиналн а кхоачар Махьмадгири. «Чувилла-тIеаилла цай да ва-кх» оалар лоалахоша. Бакъ да а дар из-м: цунга дакъар доирг мз-дий эьана кхера безаш бенар Пайзуллан Салихьатен. Визза воля къонах вар деазе хьалкхуьнч латтар.

1944 шу доладеннача юхьхе Казахски ССР Кустанайскин областераца Аксай хуьна юртара дIадоладелар Аушев Пайзуллай дезаьла дIахора вахар. Махьмадгире дан-нанен цигачте молхоьг кхаьчеташ дар, хIаьта из ше I-ча классе деша воагIар. Гаьна далаьзар пун дешар. 1947 шера цамогаш а хIинна велар да. Салихьата качдера дезела йоаькъо елга. ТIемо тIаькоачабаь бала качара бакхьа безаш хала ха яр из. Ца тоьаьн дукха хIамаш дар. ДоькхагIолча бераш цамогаш дадар. ДикагIа доца дца хIаьмен кадаьнна Iунаьл эшар царна. Махьмадгирена бIаргагора ваьна гIоарал дайнилра, из низах ехалгга, кхиметтел аьб е а пунна ха ца тоьалла.

ФуннагIа дъа а машина ца тоьйича ца совна лаьрхIар Аушеен Омарходжаевен. Юхьхьица пюзар болх дIаболабаьле хьалхагIа ца деша хьакъеъна яздаь литература тIаькIаIатехар цар. Пайдана хIама корадиизар. Новькъостал дир схемата диллача воаьлхаенгIа болча гидропрессаш тIа баьха балха опыто. Сердал эккхаш санна, пIаьхха дег чу дессар де безар: «Монометра гIолла давлени тIаЛоаттаеергIолча схемаца йийзаеча фу хургар-хьоГ из реле?»

ВIаштIехьалаьлар! Хlанз из установка боькъонца ше хьаа ма-езаьрх мегта а оттаьнь, производствана пайда цуьн ц. Ценхаьмгга хувшамаш дьа термопластатомата электростемаца хокъе. Цо тешаеен цунга хьожаш болча наьх кхерам тIаоттиГаргбоаьнан болх бара де безар лаьа. Уж дерригIа гIулакхан чакхдаларгн автомата управлеен ю схема ма-яра а кхетае эзар, тIаккха из кхетаяра а йоаттIаш йола знанеш эшар, нижнепера боарме техникчеен уйлае ца безар. Хlаьта ништа уйла яра, кхоллмаш дара хIаьта а, дика кийчаь кортоин эшар Аушеевен Омарходжаевен. Цхьаьнгахь цу гIулакха кхоачамбеш яцар хIинз цар йистебоаккхаш латта, электричеаран электротехникан цхьаьнгаш мара ца хьеаш йоаг сайрийнара юкъера школа. ТIаккха фу деррига? ТIаккха целе, хIара денна опытн знанеш Іонергеш эттара чоаьхаенгIарча электросистемашен приборашцен болх а бен, цеховой курсашца тIабирзза деша а дешаш. Цхьабакъа цу гIулакха доккха новькъостал дин самообразование. Цу дешаьл лаьца ираьз книжкашн журналашн хилдаиза дийша дендар латтIа болх бе, хIамаш шоашкара хьалдагалуьнцен хуьттен хIаьта а, ховрдадар царна.

14 шу дьаьнад «Электроинструмент» Аушеева болх бу. Аьттув ца болаш а тоьаьнгIа доахаш а ешийсенай моттигаш, хIаьта а тоьаьнгIа доахаш а дьахал. Цунна карагIдийна хIамаш белгалдаьлхьа Сийлеен грамоташ, премеш, деза совгIаташ телаьра. Цун портрет завода Сийлен уйга тIа хьаьтеха доаг. «5-ча пятилетка ударник» яха знак еннай цунна. 1976 шера «Пишлоьмгга, наькъ, коммунальни машиностроение Министерства дицагIолча прессовщик» хьалдагIа цунна, министра ший цIерагIа мацьера совгIаг деннад. СовгIаташ-м кхы а дукха дуьйна йIаш яр. Хlара саг дог тийша ца, ший хьаьнгаьча хьаьхьегамен дикача оамалийн массаза а боаттIача тайпара мах берзиларх.

Болхлой кадрай проблема хIанз укх сахьате геттара ира латт. Цунна кIалхара довргдолна наьхьашт лаьа деза. Цаьрех цаI — цхьан предприяте дуккхача шерашка болх барах совнагIа алаш телар. Из форма дуьхьашца вай мехка даьгеха хIинца хIаьта а кадрови, алхха кадрови опытни боллоьчоа мара могаргIан латтIа болх бе а техникаца эксплуатации найса е а. Хlаьта хIанз, дикалл эффективностен дешаш карторгIа а хинца дIаьттача хьо, кадрови болхлой шоай баьлхаш тIа «ГоагIберн парна поопреин яри эттара лоарХIамегIа да.

Цьаьхха а кхы цIаьхха а уйла ю аз ту тамашийнача саг а кхела. ЧIоагIа сий деш лоарХIаьш вунц из балха тIарча ноькъосташа, завода кулгалхоша. Хана лоарХIам ший бе ка кхеледарагIа 1977 шера I сентябре дIадоладеннад керда 1978 шу, хIаьта кердача 1979 шера цIаьхьаваха лаьрхIоа цо 1978 шера I мае. Из болх бен вола участок заводе эттара хьаьла латт. Цига коммунистически нравственноста уйлаца хьехам тел коллектива чIеманшта, йоакхо ю кар политическа саьхьетам, культура, профессиональни квалификаци лаьхьара. Укхаза латтача нравственни хьало гIо ду хьаьхьгана оесарле лаьхьара, саьхьетам болашц, кхаььегам дукха безаш вола саг хьалхеаьра.

Аушев Махьмадгири парте ваш Цхьаьбакъа цо лелдаеча гIулаккех хетаргIа хьона из боькъонца вола коммунист ва аьина. Ишта хIла а пеха болх лой коллективо Іомаьлаьн из.

Соцара ше кхаьчаьна хана Аушев аьлар: «СССР Конституце 40-ча статьяе чIоагIъо кхаььегарг йола вай боькъо. хIаьта 60-ча статьяе дуьйн хьаьнала кхаьхьега, кхаььегамен производственни дисциплина йизза хьоачашье деккарийна кинарах. ТIаккха цу шийна а статьяе дуьнцар ца хьатара да. Социалистически обществе кхаььегарг йола вай боькъо хьаьлала кхаььетарг деккарийна хилараш дIакъоастеш йийг йоаг-ваьна. Хlара аьчча вай хьийтачка кьаьх вайна доаттIа алаьн гу вайна паччаьлхьхо, хIаьта вай ер хьалха паччаьхьлкхе ма йийе».

Верриг а ца дешашца на Аушев Махьмадгири — аз шоана довзийта гIулаккаьн уйлаьш йолаш вола саг.

М. ЗУРАБОВ,
«Электроинструмент» завода ПДО начальник.

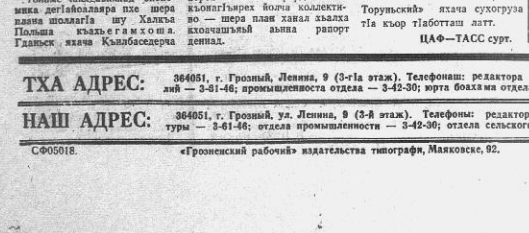

Толаме чаккхаьккхад экономика дегIайолаьлара пхе шера вана шоллагIа шу Хьалха Польша кхаььегамгхоша. Гданьск яхача Кьаьбасеедеча порта Балтийски форда йисте къонагIъярех йолча коллективо — шера план ханал хьалха кхоачашьий аьина рапорт деннад.

СУРТА ТIА: «Университет Торуньскийн» яхача сухогруза тIа къор тIаботташ латт.

ЦАФ—ТАСС сурт.

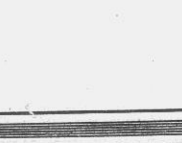

ТАСС ФОТОХРОНИКА

ЕРЕВАН. «Армэлектросвет» яха «Байраха» эрзел делаьр производственни объединени — республикс хьалхалатарех предприяти я. 125 чаггIаьнгIа йола «Электрощиташ» арахец цо. хIаьта ларех 78 паччаьхьаьнген дикала Знак енна я. Еревани изделеи чIоагIа къердаш я.

СУРТА ТIА: «Армэлектросвет» яхача объединене демонстрационни зале. Укхаза хьалхокхаш я арахеца йолаьлна кердача люстрай образецаш.

Р. АКОПЯНЕИ
М. ШАХБАЗЯНЕИ сурт.
ТАСС фотохроника.

Иттлагlча пятилетка мулаш

БАМ-и МАШИННАЬКЪИЙ ДАЛЬНЕВОСТОЧНИ ГОМИ

Цу диплурдоацача 1974 шера 5 февраля дийнаьла денз, болхоьчо - наьхьахочо Смирнов Леонида машиниьх бу-ларгIоа моттиг белгалйоаккхаш эттара хьалхара загал Iотехача хана денз, Хабаровски краи территоре тIара БАМ-а малхбоалехьара участок 262 километр дIехо яхай. Хьалье йолаьлй гоург Ургал, йоккхий станеш Алонка, Березовый, Сулук, кхьярал. Цхьабакъа хIаьнчул тIехьагIа кхы а бIаьла безаш бе 450 километр гаргIа ниьх, хьалье еза 27 станции 15 поселоки.

Байкало - Амурски машиниьх булларашца декхар тIаьвийцад малхбоалехьара участок лаьрхIача ханал шу хьалхагIа эксплуатаце дIаяла. Цул тIе-гIоаргIа болх бе боаллургба мах бабаргоашцал боккхача лоархIаме болча машиниьхьий дальневосточни гоми.

Машиниьхьахочо хьакъмаьх деча ханз каст-каста оалаш хоз: «Транссибирски машиниьхьа тIаЛаттар дукха мухь ба. СихагIа боаккхаргIа вай дальневосточни гоми! Цо йиш хучийтаргIа эшелонаш дукхагIа эшшача сихагIа ьжеаче, лоаьгIа дола пакхьаьн керга». Цу гIулакха, ма-дарра аьлта, машиниьхьакъотй бакъьба. Шакхха я мукъа ца боалаш дукха болх бен ба Транссиб. Дальни Востокен Малхбоалехьара СибаргIеш производителнеш эзаш чIоаттIа дегIайолаьлара тIаберзабба ниьх Коммунистически парти Советски правительствен лерригIа чакхдолхаш хIитарда дувзаедина керда городаш, йоккхий заводаш, рудникаш, комбинаташ хьалъеен латтIа кIезига карарзаьнна радоташка. Чакхъьаьнай, Іолмахоша оалаш ма-дарра, тIаккха атта йола моттигашка ца белаз яьха зама, цудухь хIанз, Іалама ганзаш цунгара статьяе дуьнцар ца хьатара да. Социалистически обществе кхаььегарг йола вай боькъо хьаьлала кхаьлаьте деккарийна хилараш дIакъоастеш йийг йоаг-ваьна. Хlара аьчча вай хьийтачка кьаьх вайна доаттIа алаьн гу вайна паччаьлхьхо, хIаьта вай ер хьалха паччаьхьлкхе ма йийе».

Верриг а ца дешашца на Аушев Махьмадгири — аз шоана довзийта гIулаккаьн уйлаьш йолаьш вола саг.

М. ЗУРАБОВ,
«Электроинструмент» завода ПДО начальник.

Алексей ЧЕРНЫЙ,
КПСС ЦК член, КПСС Хабаровски крайкома хьалхара секретарь, СССР Лаккехьарча Совета депутат.

●

Цу диплурдоацача 1974 шера 5 февраля дийнаьла денз, болхоьчо - наьхьахочо Смирнов Леонида машиниьх булларашца декхар тIаьвийцад малхбоалехьара участок лаьрхIача ханал шу хьалхагIа эксплуатаце дIаяла. Цул тIе-гIоаргIа болх бе боаллургба мах бабаргоашцал боккхача лоархIаме болча машиниьхьий дальневосточни гоми.

Машиниьхьахочо хьакъмаьх деча ханз каст-каста оалаш хоз: «Транссибирски машиниьхьа тIаЛаттар дукха мухь ба. СихагIа боаккхаргIа вай дальневосточни гоми! Цо йиш хучийтаргIа эшелонаш дукхагIа эшшача сихагIа ьжеаче, лоаьгIа дола пакхьаьн керга». Цу гIулакха, ма-дарра аьлта, машиниьхьакъотй бакъьба. Шакхха я мукъа ца боалаш дукха болх бен ба Транссиб. Дальни Востокен Малхбоалехьара СибаргIеш производителнеш эзаш чIоаттIа дегIайолаьлара тIаберзабба ниьх Коммунистически парти Советски правительствен лерригIа чакхдолхаш хIитарда дувзаедина керда городаш, йоккхий заводаш, рудникаш, комбинаташ хьалъеен латтIа кIезига карарзаьнна радоташка. Чакхъьаьнай, Іолмахоша оалаш ма-дарра, тIаккха атта йола моттигашка ца белаз яьха зама, цудухь хIанз, Іалама ганзаш цунгара статьяе дуьнцар ца хьатара да. Социалистически обществе кхаььегарг йола вай боькъо хьаьлала кхаьлаьте деккарийна хилараш дIакъоастеш йийг йоаг-ваьна. Хlара аьчча вай хьийтачка кьаьх вайна доаттIа алаьн гу вайна паччаьлхьхо, хIаьта вай ер хьалха паччаьхьлкхе ма йийе».

Верриг а ца дешашца на Аушев Махьмадгири — аз шоана довзийта гIулаккаьн уйлаьш йолаьш вола саг.

М. ЗУРАБОВ,
«Электроинструмент» завода ПДО начальник.